

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivany Waltrové a soudkyň JUDr. Heleny Myškové a JUDr. Ivany Wontrobové v insolvenční věci dlužníka **DELETE s.r.o.**, se sídlem Pod Sídlištěm 1, Brno, PSČ 636 00, IČ: 25330730, zastoupeného advokátem Mgr. Vladanem Valou, se sídlem Marie Steyskalové 62, 616 00 Brno, o insolvenčním návrhu věřitele **S MORAVA Leasing, a.s.**, se sídlem Znojmo, Horní náměstí 264/18, PSČ 669 02, IČ: 16325460, zastoupeného advokátem JUDr. Jiřím Feichtingerem, se sídlem Znojmo, Mariánské náměstí č. 6, PSČ 669 02, o odvolání navrhovatele proti usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 27 INS 6965/2011-A-50 ze dne 20.8.2012,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně, č.j. KSBR 27 INS 6965/2011-A-50 z 20.8.2012 **se zrušuje** a věc **se vrací** Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným usnesením Krajský soud v Brně zamítl insolvenční návrh věřitele (výrok I.), zavázal věřitele, aby zaplatil dlužníkovi na náhradě nákladů řízení k rukám jeho právního zástupce do tří dnů od právní moci rozhodnutí 12.600 Kč (výrok II.), a rozhodl, že po právní moci rozhodnutí se vrací z účtu soudu navrhovateli částka 50.000 Kč složená jako záloha na náklady řízení (výrok III.).

Na odůvodnění tohoto rozhodnutí po vyhodnocení provedeného dokazování a opakování stanovisek dlužníka a navrhovatele učiněných v průběhu řízení insolvenční soud uzavřel s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky 29 NSČR 30/2009 zveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 1/2011 a podle ustanovení § 143 odst. 1 a odst. 2 IZ, že v projednávané věci není mezi stranami nesporné ani po několika provedených jednáních, zda a jaké mají vůči sobě nároky. Uvedl, že s ohledem na skutečnosti doložené dlužníkem 19.7.2012 a na rozbor stavu vzájemných závazků navrhovatelem z 10.8.2012 nelze již uzavřít, že by navrhovatel měl vůči dlužníkovi pohledávku. Ve věci by totiž soud musel provádět další dokazování přinejmenším znaleckým posudkem, výsledkem svědků a obsáhlými svazky listin a muselo by být nařízeno několik jednání k vyjasnění stanovisek stran, což se vymyká rozsahu, účelu a smyslu insolvenčního řízení. Poukázal na to, že insolvenční řízení není náhradou řízení sporného a uplatněním cesty nalézacího práva před příslušným orgánem ve sporu o vzájemné nároky mezi dlužníkem a jeho věřitelem. Je věcí insolvenčního navrhovatele před podáním insolvenčního návrhu zvážit, zda i bez rozsáhlých důkazních návrhů bude schopen doložit po skutkové stránce svou pohledávku, aby bylo možné pohledávku prokázat pouze listinami bez dalších výsledků svědků, znalců atp. Proto podle ustanovení § 143 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona insolvenční návrh zamítl, když navrhovatel neosvědčil pohledávku za dlužníkem.

Toto rozhodnutí napadl navrhovatel odvoláním. Poukázal na to, že insolvenční soud hodnotil pouze pohledávky z titulu leasingových smluv, zcela však pominul pohledávku z úvěrové smlouvy. Přitom pohledávka z úvěrové smlouvy byla navrhovatelem prokázána a sám dlužník při jednání 17.2.2012 uznal důvodnost vyúčtovaných úvěrových splátek ve výši 249.000 Kč a uznal, že výše jeho dluhu z této úvěrové smlouvy činí 1.685.000 Kč, což také uvedl insolvenční soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Úvěrová smlouva byla 4.1.2011 vypovězena, navrhovatel zákonnost výpovědi doložil, dlužník proti výpovědi ničeho nenamítal. Ke dni 4.1.2011 byla splatná pohledávka na úvěrových splátkách 128.848 Kč a deset dní po výpovědi úvěrové smlouvy se stala splatnou celá nesplacená část úvěru a úroků, a to u nesplacené části úvěru ve výši 1.541.238,12 Kč a ve výši 138.497,65 Kč úroky z nesplacené části úvěru. Tyto pohledávky z úvěrové smlouvy navrhovatel tedy prokázal. Dne 14.3.2012 dlužník zaplatil navrhovateli 148.691,60 Kč, což sdělil insolvenčnímu soudu 15.3.2012 a v platebním příkazu uvedl, že se jedná o platbu na úhradu dluhů vzniklých do výpovědi leasingových smluv a smlouvy o úvěru. Insolvenční návrh byl podán 22.4.2011, a není proto pochyb o tom, že pohledávka z úvěrové smlouvy byla po splatnosti déle než 30 dnů a byla nehrzena déle než tři měsíce. Odvolatel dále poukázal na to, že u pohledávek navrhovatele postačí, jsou-li pouze osvědčeny. Insolvenční soud bez sebemenšího podkladu má za to, že podání dlužníka z 19.7.2012 způsobilo, že již pohledávka navrhovatele se jeví nedůvodná. Přitom dlužník si pouze vymyslel hodnotu údajné pohledávky, kterou ničím nedoložil, stejně jako nedoložil žádný z číselných údajů s výjimkou kupní ceny prodávaných nemovitostí. Insolvenční soud

dle odvolatele neuvedl, v čem spatřuje nutnost dalšího dokazování, jaké konkrétní důkazní prostředky a k prokázání kterých konkrétních skutečností považuje za nutné provést k osvědčení stavu věci. Přitom právě toto mu přikazuje odůvodnění citovaného usnesení Nejvyššího soudu České republiky 29 NSČR 30/2009. Dle tohoto rozhodnutí nemůže totiž rezignovat na popis konkrétních sporných skutečností, jejichž dokazování by nahrazovalo sporné řízení, ani na co nejkonkrétnější označení důkazů, jejichž prostřednictvím by se tak (ve sporném řízení) podle soudu rozhodujícího v insolvenčním řízení muselo stát. Postup insolvenčního soudu považuje odvolatel za nesprávný, když za spornou považoval pohledávku navrhovatele pouze pro nesouhlas dlužníka s uplatněnými nároky, přestože dlužník dokonce v průběhu insolvenčního řízení navrhovateli část pohledávek uhradil. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že se zjišťuje úpadek dlužníka, nebo aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dlužník se k odvolání navrhovatele vyjádřil. Poukázal na to, že není správný názor navrhovatele, že v každém případě musí dlužník něco dlužit při konečném vypořádání leasingových smluv, a poukázal na rozpory ve vyúčtování zrušených leasingů provedených navrhovatelem 10.8.2012 a 17.8.2012. Uzavřel, že dle jeho názoru ztráta z prodeje předmětu leasingu navrhovateli nevznikla, a pokud tedy ze závěrečného vyúčtování ze 17.8.2012 bude pominuta položka maximální ztráta z prodeje předmětu leasingu, pak navrhovatel naopak dluží dlužníkovi cca 14,5 mil. Kč. Přitom takovýto přeplatek z leasingové smlouvy je bezpochyby použitelný k započtení vůči případnému nároku z úvěrové smlouvy. Dlužník dále uvedl, že pokud soud prvního stupně posoudil insolvenční návrh tak, že insolvenční řízení neslouží k tomu, aby bylo vedeno složité dokazování včetně znaleckého posudku za účelem zjištění výsledku vypořádání leasingových smluv, je tento jeho závěr správný a takový následek je nutno vztáhnout na všechny závazky tvrzené v insolvenčním návrhu. Dlužník dále rozporoval všechny položky závěrečného vyúčtování leasingových smluv provedeného navrhovatelem se závěrem, že z titulu tohoto vyúčtování mu navrhovatel dluží částku 14.945.495,34 Kč, kterou při jednání před odvolacím soudem započtl proti pohledávce navrhovatele z úvěrové smlouvy. K té však dále uvedl, že ji neuznává, neboť prostředky z úvěru použil na úpravu předmětu leasingu a ten vrátil navrhovateli, proto by mělo dojít k vypořádání v režimu bezdůvodného obohacení. Uzavřel, že odvoláním napadené rozhodnutí považuje za věcně správné, a navrhl proto jeho potvrzení.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších doplnění (dále jen „IZ“), pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou oprávněnou a že obsahuje způsobilé odvolací důvody, které lze podřadit pod

ustanovení § 205 odst. 2, písm. b) a písm. g) o.s.ř., přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212, § 212a odst. 1, odst. 2, odst. 3 a odst. 5 o.s.ř.), doplnil a zopakoval dokazování a dospěl k následujícím závěrům.

Podle ustanovení § 97 odst. 3 IZ, insolvenční návrh je oprávněn podat dlužník nebo jeho věřitel; jde-li o hrozící úpadek, může insolvenční návrh podat jen dlužník.

Podle ustanovení § 105 IZ, podá-li insolvenční návrh věřitel, je povinen doložit, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, a k návrhu připojit její přihlášku.

Podle ustanovení § 143 IZ, insolvenční soud insolvenční návrh zamítne, nejsou-li splněny zákonem stanovené předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku (odstavec 1). Insolvenční návrh podaný věřitelem insolvenční soud zamítne, jestliže nebylo osvědčeno, že insolvenční navrhovatel a alespoň jedna další osoba má proti dlužníku splatnou pohledávku (odstavec 2, věta první).

Z obsahu insolvenčního spisu ve vztahu k tvrzeným pohledávkám insolvenčního navrhovatele vyplývá, že dne 22.4.2011 byl doručen insolvenčnímu soudu insolvenční návrh věřitele, kterým se domáhal zjištění úpadku dlužníka. Tvrdil, že má za dlužníkem pohledávky z titulu smlouvy o finančním pronájmu (leasingu) č. 1070500007 z 2.5.2005 včetně všeobecných smluvních podmínek a včetně příloh. Když tuto leasingovou smlouvu, kterou uzavřel s dlužníkem jako leasingovým nájemcem v souladu s všeobecnými smluvními podmínkami, vypověděl pro prodlení dlužníka s placením leasingových splátek. Výpověď byla řádně dlužníkovi doručena a leasingová smlouva tak zanikla. Na základě takto zaniklé leasingové smlouvy pak má pohledávky za dlužníkem z titulu nezaplacených dlužných leasingových splátek ve výši 1.052.452,80 Kč, z titulu nezaplacené smluvní pokuty ve výši 120.724,14 Kč a dále pohledávku na zaplacení náhrady škody v podobě ušlého zisku (finanční služby leasingu) ve výši 16.360.494,28 Kč. Dále má pohledávku z titulu nákladů na vyklizení a předání předmětu nájmu ve výši 21.290.348,61 Kč a také budoucí podmíněnou pohledávku z titulu náhrady ztráty z prodeje pronajímaných nemovitostí ve výši 21.290.348,61 Kč, která však může být vypočtena až po prodeji předmětu leasingu. Další pohledávky tvrdil za dlužníkem z titulu leasingové smlouvy č. 1070600016 ze dne 7.12.2007 včetně příloh, kterou rovněž jako leasingový pronajímatel dlužníku jako leasingovému nájemci vypověděl pro neplacení leasingových splátek a z titulu takto zaniklé leasingové smlouvy má za dlužníkem pohledávku z titulu nezaplacených dlužných leasingových splátek ve výši 530.430,20 Kč, dále pohledávku z titulu nezaplacené smluvní pokuty ve výši 38.327,88 Kč, pohledávku z titulu nákladů na vyklizení a předání předmětu nájmu ve výši 4.876.303,14 Kč a dále rovněž budoucí podmíněnou pohledávku ve výši 4.876.403,14 Kč z titulu náhrady ztráty z prodeje pronajímané nemovitosti, přičemž výše této budoucí pohledávky je podmíněna prodejem předmětu leasingu a výší částky, která bude při tomto prodeji realizována. Dále navrhuje věřitel tvrdil, že má za dlužníkem pohledávku z úvěrové smlouvy, tedy smlouvy o obchodním úvěru

č. 1110900180 uzavřené s dlužníkem 25.11.2009. Na základě této úvěrové smlouvy poskytl věřitel dlužníkovi obchodní úvěr ve výši 2.000.000 Kč. Dlužník byl povinen splácet tento úvěr měsíčně v 36 měsíčních splátkách vždy k 10. dni kalendářního měsíce počínaje dubnem 2010 a výše každé měsíční splátky byla stanovena na 62.212 Kč. Pro případ prodlení se zaplacením finanční částky dle úvěrové smlouvy sjednaly smluvní strany písemně smluvní pokutu. Dle článku 9.1 písm. b) všeobecných smluvních podmínek obchodního úvěru, verze 3/2009, které jsou dle článku IV. nedílnou součástí úvěrové smlouvy, byl dlužník v případě prodlení se zaplacením povinen zaplatit věřiteli smluvní pokutu ve výši 0,05 % z nezaplacené částky za každý den prodlení. Dlužník zaplatil prvních šest splátek, částečně splátku sedmou, poté přestal splátky platit zcela, takže do data podání insolvenčního návrhu nebyly zaplaceny splátky splatné v měsících říjnu, listopadu a prosinci 2010. Navrhovatel z důvodu neplacení splátek dne 4.1.2011 úvěrovou smlouvu vypověděl, výpověď byla převzata dlužníkem 5.1.2011 (dle článku 10.1, písm. c), bod ca) všeobecných smluvních podmínek obchodního úvěru). Z titulu takto zaniklé úvěrové smlouvy má věřitel proti dlužníku pohledávku z titulu dlužných splátek do výpovědi smlouvy ve výši 128.848 Kč, dále pohledávku na zaplacení smluvní pokuty ve výši 6.449,19 Kč a pohledávku z titulu dosud nesplacené jistiny úvěru ve výši 1.541.238,10 Kč a úroků z nezaplacené jistiny ve výši 138.497,65 Kč. Po výpovědi úvěrové smlouvy totiž ztratil dlužník v souladu s článkem 10.2 všeobecných smluvních podmínek obchodního úvěru výhodu splátek a byl povinen vrátit nesplacenou část úvěru do deseti dnů od výpovědi smlouvy. Navrhující věřitel označil i další věřitele dlužníka a tvrdil, že dlužník je v úpadku, neboť má více věřitelů s peněžitými závazky po dobu delší 30 dnů po splatnosti a je nesporné, že není schopen je plnit, neboť je neplní déle než tři měsíce po splatnosti. K návrhu věřitel připojil označené leasingové smlouvy, úvěrovou smlouvu, přehled jednotlivých splátek a další listiny, které měly prokazovat jeho tvrzené pohledávky. Dlužník poukazoval na to, že obě leasingové smlouvy a smlouva o obchodním úvěru byly vzájemně provázané, že předmětem leasingu byl nemovitý areál v Brně, jehož charakter byl nájemní, takže příjmy pro splácení splátek jak leasingových, tak úvěrových byly závislé od vytíženosti areálu. Dodatkem č. 3 k leasingové smlouvě č. 1070500007 došlo ke dni 31.8.2010 k uzavření dodatku č. 3, kterým byl sjednán nový splátkový kalendář, a v souvislosti s tímto dodatkem byla uzavřena i dohoda o započtení pohledávek, tím byly vypořádány veškeré splatné nároky navrhovatele vůči dlužníkovi, takže počínaje měsícem září 2010 byly stavy splatných závazků dlužníka vůči navrhovateli na nule. Dlužník připustil, že po tomto datu se dostal do prodlení s úhradou svých závazků, připustil i to, že navrhovatel ukončil smlouvu o obchodním úvěru výpovědí ze 4.1.2011. Poukázal však na to, že jak vyplývá z další mailové korespondence ze dne 24.1.2011, došlo mezi jednatelem dlužníka a prokuristou navrhovatele k uzavření dohody v tom směru, že pokud dlužník do 31.1.2011 uhradí navrhovateli částku 250.000 Kč, dojde ke „stažení“ výpovědi smlouvy o obchodním úvěru. Dlužník z toho dovozuje, že byla učiněna oferta v podobě návrhu nové smlouvy o úvěru, která by svým obsahem včetně splátkového kalendáře odpovídala původní úvěrové smlouvě. Dlužník ke dni 31.1.2011 částku 250.000 Kč zaplatil a tím dle jeho názoru došlo k akceptaci navrhovateli oferty.

Dlužník a navrhovatel tedy spolu uzavřeli novou smlouvu o úvěru (neboť smlouva o úvěru nemusí mít obligatorní písemnou podobu), která svým obsahem odpovídala obsahu původní smlouvy o obchodním úvěru. Navrhovatel však tuto skutečnost zcela ignoroval. V uvedeném e-mailu navrhovatel přislíbil jednání o novém splátkovém kalendáři k leasingovým smlouvám. Navrhovatel požadoval doplacení částky 300.000 Kč do konce měsíce února 2011 a i tato platba byla dlužníkem řádně zaplacená. Přestože dlužník splnil veškeré požadavky navrhovatele, kterými podmiňoval sjednání nového splátkového kalendáře, navrhovatel 1.3.2011 požadoval vstup pana Karase do společnosti dlužníka. Následně pak byly vypovězeny obě leasingové smlouvy. Dlužník s poukazem na rozhodnutí Ústavního soudu 1 ÚS 1264/11 dovozuje, že jednání navrhovatele v něm vyvolalo legitimní očekávání, že dojde ke sjednání nových splátkových kalendářů k leasingovým smlouvám a že bude uzavřena nová smlouva o obchodním úvěru, když podmínky zaplacení obou shora uvedených částek ve stanovených lhůtách splnil. Věřitel se však zachoval naprosto nepředvídatelně, když leasingové smlouvy vypověděl, předmět nájmu dlužníkovi odebral, znemožnil mu užívání nemovitého areálu a generování prostředků pro splácení leasingu a úvěru. To bylo dovršením protiprávního jednání navrhovatele. Dlužník tedy přesto, že má za to, že došlo k neplatnému ukončení leasingových smluv, nemůže dál leasingové splátky hradit, když neinkasuje již nájemné z nemovitého areálu. Proto bude nutno vzájemné vztahy vypořádat, ale nelze přehlížet, že dlužník bude mít pohledávku z titulu náhrady škody způsobené protiprávním jednáním navrhovatele dle ustanovení § 415 občanského zákoníku, a rovněž bude při vypořádání nutno zohlednit cenu, za kterou bude nemovitý areál prodán. Prokazování výše škody, kterou navrhovatel dlužníkovi způsobil, a zjišťování tržní ceny nemovitého areálu však překračuje smysl a podstatu insolvenčního řízení a bez znalosti těchto údajů nelze dovodit, že by měl navrhovatel za dlužníkem splatnou pohledávku. Dlužník má za to, že výpovědi leasingových smluv nebyly učiněny v souladu s všeobecnými smluvními podmínkami finančního leasingu, a nebyly tedy platné, neboť předpokladem výpovědi je předchozí upomínka dle bodu 8.4.1 podmínek, takovou upomínku dlužník obdržel, ale pouze společně s výpovědí smlouvy o obchodním úvěru. Tato upomínka však následně byla konsumována dalším jednáním věřitele, když navrhoval jednání o novém splátkovém kalendáři a uzavření nové smlouvy o obchodním úvěru. Před samotnou výpovědí leasingových smluv však avizování takového úmyslu navrhovatel dlužníku nesdělil. Proto dle dlužníka jsou výpovědi obou leasingových smluv neplatné. Dlužník se dále vyjadřoval proti jednostrannému započtení provedenému navrhovatelem 28.11.2011, když tvrdil, že na obě leasingové smlouvy zaplatil po uzavření dodatku č. 3 ještě další částky, které navrhovatel v tomto zápočtu nezohlednil. Proti tomu navrhovatel však tvrdil, že v souladu se smluvními podmínkami použil některé z těchto zaplacených částek na úhradu „jiných starých dluhů dlužníka, které označil“. K důkazu navrhoval, že předloží soudu spárování těchto plateb. Obě strany pak navrhovaly k prokázání obsahu dohod, na které dlužník odkazoval s poukazem na e-mailovou zprávu ze dne 24.1.2011, výpověď svědka Ing. Balíka, prokuristy navrhovatele. Dlužník dále namítal, že zápočet nezohlednil výši splátek na kupní cenu pozemků, které byly ve výši 21.275 Kč obsaženy v každé z leasingových splátek, a dlužník má proto

právo na jejich vrácení v celkové částce 93.874 Kč. Dále dlužník poukázal na to, že nárok navrhovatele na náhradu škody vzniklé předčasným ukončením leasingové smlouvy není splatný, neboť výši takové škody nelze stanovit, dokud nebude předmět leasingu prodán. Dále poukazoval na to, že pokud jde o smluvní pokutu, navrhovatel e-mailem z 2.11.2009 snížil smluvní pokutu na 50 % sjednané sazby. Tuto skutečnost navrhovatel popíral s tím, že obsah označeného e-mailu takový smysl neměl, a navíc, že je učinila taková pracovnice, která k takovému úkonu nebyla oprávněna. Dále dlužník namítal, že vede rovněž soudní spor o neplatnost dodatku č. 3 k leasingové smlouvě, když splátkový kalendář byl k tomuto dodatku připojen až dodatečně. Soudní řízení je vedeno před Městským soudem v Brně pod sp.zn. 35C 67/2011, původně bylo vedeno o určení vlastnictví k nemovitostem, které byly předmětem leasingu. V tomto rozsahu však vzal dlužník žalobu zpět a řízení je dále vedeno jen co do neplatnosti výpovědi leasingových smluv a neplatnosti dodatku č. 3 k leasingovým smlouvám. V souvislosti s vyúčtováním nároků z leasingové smlouvy dále dlužník rozporoval rozsah technického zhodnocení předmětu leasingu a také skutečnost, kdo a v jaké výši měl hradit daň z nemovitostí, které byly předmětem leasingu. Insolvenční soud ve věci svolal tři jednání ve dnech 1.11.2011 a 17.1. a 17.2.2012, na nichž přednesly strany svá stanoviska a insolvenční soud provedl dokazování listinami, které předložily obě strany sporu. Při posledním jednání 17.2.2012 poskytl insolvenční soud prostor účastníkům k přednesení závěrečných řečí a poté jednání ukončil. Následně se oba účastníci ve věci dále obsáhle písemně vyjadřovali. Podáním doručeným insolvenčnímu soudu 19.7.2012 dlužník sdělil, že insolvenční navrhovatel již předmět leasingu prodal za kupní cenu 36 mil. Kč, dále inkasoval nájemné ve výši 2.319.872 Kč, jeho náklady činily 43.435.733,04 Kč a dle názoru dlužníka se tak obohatil o částku 23.114.499,66 Kč. K tomu přiložil i kupní smlouvu na prodej předmětu leasingu, kterou uzavřel insolvenční navrhovatel 28.6.2012. Insolvenční navrhovatel podáním doručeným insolvenčnímu soudu 10.8.2012 potvrdil, že dne 28.6.2012 byla podepsána kupní smlouva na prodej předmětu leasingu včetně jejich technického zhodnocení. Dosud však neobdržel zaplacenou kupní cenu. Dále provedl vyčíslení vyúčtování ukončeného leasingového vztahu s ohledem na prodej předmětu leasingu dle všeobecných leasingových podmínek a vyčíslil, že mu přísluší od dlužníka zaplatit částku 11.599.122,52 Kč na vypořádání nároků ze zaniklé leasingové smlouvy. K tomu poukázal na skutečnost, že mu přísluší dlužné splátky a nezaplacené jistina úvěru ze smlouvy o obchodním úvěru. Dlužník podáním doručeným insolvenčnímu soudu 22.8.2012 rozporoval jednotlivé položky vyúčtování leasingových smluv provedené navrhovatelem. Poukázal na to, že navrhovatel chce výrazně vyšší zisk, než kterého by vůbec docílil, kdyby celý leasingový případ byl řádně ukončen na konci sjednaného období. Dále se opětovně dovolával soudního řízení před Městským soudem v Brně o neplatnosti výpovědi leasingových smluv a neplatnosti dodatku č. 3 k leasingovým smlouvám. Nato vydal dne 20.8.2012 insolvenční soud napadené usnesení.

Po podání odvolání navrhovatelem a poté, co se k němu dlužník vyjádřil, založil dlužník do spisu znalecký posudek č. 081-05/2012 zpracovaný soudním

znalcem z oboru ekonomika, ceny a odhady oceňování podniků Ing. Pavlem Průtkem. Objednatel tohoto znaleckého posudku byl dlužník a dle zadání měl znalecký posudek vyčíslit k 30.6.2012 výši plnění poskytnutého dlužníkem jako nájemcem z leasingových smluv a z úvěrové smlouvy insolvenčnímu navrhovateli a v souladu s ustanovením § 351 obchodního zákoníku vyčíslit z podkladů, které objednatel – dlužník předal znalci stav vzájemných pohledávek a závazků k datu 30.6.2012 a toto vyčíslení porovnat s nároky, které vyčíslil insolvenční navrhovatel v návrhu z 22.4.2011 a ve výúčtování z 10.8. a 17.8.2012.

Odvolací soud zopakoval a doplnil dokazování čtením následujících listin, z nichž dospěl k těmto zjištěním:

- Ze smlouvy o obchodním úvěru č. 1110900180 uzavřené dne 25.11.2009 mezi insolvenčním navrhovatelem jako věřitelem a dlužníkem, že se věřitel zavázal touto smlouvou poskytnout dlužníkovi úvěr ve výši 2 mil. Kč na rekonstrukce a opravy nemovitostí v areálu DELTE s.r.o. v k.ú. Židenice. Zahájení čerpání úvěru bylo sjednáno dnem podpisu smlouvy, ukončení čerpání do 31.12.2010. Úvěr měl být poukázán na účet dodavatele rekonstrukce Ing. Vladimíra Krajčí, Jinačovice 8, Kuřim. Úroková sazba úvěru 7,5 % p.a. Úvěr měl být splácen měsíčně měsíčními splátkami 62.212 Kč celkem v 36 měsíčních splátkách, splátky splatné vždy k desátému dni každého kalendářního měsíce. Nedílnou součástí smlouvy jsou všeobecné smluvní podmínky verze 3/2009 a splátkový kalendář.
- Z Všeobecných smluvních podmínek obchodního úvěru verze 3/2009, článku 9.1, písm. b) vyplývá, že dlužník je povinen věřiteli zaplatit smluvní pokutu ve výši 0,05 % z nezaplacené splátky úvěru, a to za každý den prodlení. Dle článku 10.1, písm. ca) těchto podmínek je věřitel oprávněn poskytnutí úvěru vypovědět, poruší-li dlužník závazná ustanovení smlouvy, zejména se dostane do prodlení s úhradou byt' jediné splátky úvěru nebo příslušenství pohledávky, smluvní pokuty, nákladů na vymáhání všech nároků na náhradu škody, ušlého zisku a podobně, a to i částečně. Dle téhož bodu účinky výpovědi nastávají jejím doručením dlužníkovi. Podle bodu 10.2 po výpovědi smlouvy nemůže dlužník uplatnit nárok na další čerpání úvěru, přichází o možnost vracet poskytnuté peněžní prostředky ve splátkách a je povinen vrátit dosud nesplacenou část úvěru včetně úroků do deseti dnů od výpovědi smlouvy. Dále je povinen věřiteli neprodleně zaplatit i další pohledávky z titulu poskytnutého úvěru (smluvenou úplatu, náhradu nákladů, smluvní pokutu, náhradu škody apod.).
- Ze splátkového kalendáře smlouvy č. 1110900180 vyplývá, že první splátka byla splatná 10.1.2011 a dalších 35 splátek vždy k desátému dni každého následujícího kalendářního měsíce, poslední splátka má splatnost 10.3.2013.
- Z detailního přehledu splátek smlouvy o obchodním úvěru 1110900180 k datu 13.4.2011 vyplývá, že splátky byly řádně hrazeny v měsících dubnu, květnu, červnu, červenci, srpnu a září 2010, v říjnu 2010 byla uhrazena pouze splátka ve výši 57.788 Kč a v listopadu a prosinci 2010 již nebyla žádná splátka

- zaplacená. Celkem dluh k 31.12.2010 činil na splátkách 128.848 Kč a smluvní pokuta 16.772,39 Kč.
- Z výpovědi smlouvy o obchodním úvěru datované 4.1.2011 a adresované insolvenčním návrhovatelem dlužníku vyplývá, že insolvenční návrhovátelem vypovídá smlouvu o obchodním úvěru č. 1110900180, protože nebyly zaplacené splátky splatné 10.11. a 10.12.2010 a ze splátky splatné 10.1.2010 bylo zaplaceno pouze 4.424 Kč. Nesplacená část úvěru včetně smluvní pokuty činí 1.814.653,68 Kč. Současně návrhovátelem vyzval dlužníka k zaplacení této částky do 18.1.2011. Podle doručky byla tato výpověď předána oprávněné osobě za dlužníka 5.1.2011.
 - Z protokolu o jednání ze dne 17.2.2012 vyplývá, že dlužník uznal důvodné vyúčtované splátky na úvěrovou smlouvu ve výši 248.848 Kč a dále uznal, že na úvěrovou smlouvu po zápočtu v srpnu 2010 již ničeho neuhradil, a že tedy minimální výše dluhu činí 1.685.000 Kč.
 - Z e-mailové zprávy datované 23.1.2011 ve 22.20 hod. adresované jednatelem dlužníka insolvenčnímu návrhovateli, respektive jeho prokuristovi vyplývá, že počítá do 31.1.2010 s platbou minimálně ve výši 250.000 Kč a „prosí o časový prostor k dotažení obou záležitostí, tedy k obsazení prostor po Careně novým nájemcem a dokončení navázání spolupráce s novým společníkem“. Na to odpovídá e-mailovou zprávou ze 24.1.2011 v 9.05 hod. prokurista návrhovatele tak, že děkuje za návrh, a uvádí, že „pokud do konce měsíce ledna 2011 bude složena částka 250.000 Kč, vezmeme zpět naši výpověď a začneme obratem jednat o dalších splátkách“.

Především je nutno uvést, že důvodnou je odvolací námitka návrhovatele v tom smyslu, že v odůvodnění napadeného usnesení se insolvenční soud nezabýval tvrzenou pohledávkou návrhovatele za dlužníkem z titulu úvěrové smlouvy. Závěr o tom, že nedoložil návrhovátelem splatnou pohledávku za dlužníkem a že by bylo nutno provádět rozsáhlé dokazování k prokázání jeho tvrzených pohledávek, totiž vztáhl výslovně pouze vůči pohledávkám z obou leasingových smluv. Tento závěr insolvenčního soudu není zdůvodnitelný ani tím, že by snad zastával názor, že úvěrová smlouva je smlouvou se smlouvami leasingovými smlouvou vzájemně závislou. Žádný takový závěr totiž z odůvodnění napadeného usnesení nevyplývá.

Dle názoru odvolacího soudu s ohledem na výsledky provedeného dokazování je přitom nutno uzavřít, že úvěrová smlouva s oběma leasingovými smlouvami vzájemně závislá není (§ 275 odst. 1, 2 obchodního zákoníku). Jediná provázanost spočívá v tom, že úvěr byl poskytnut výslovně na rekonstrukci předmětu leasingu z obou leasingových smluv. Leasingové smlouvy byly však uzavřeny v květnu 2005 a prosinci 2007 a smlouva o obchodním úvěru 25.11.2009. Navíc je nutno uvést, že i kdyby byla splněna podmínka vzájemné závislosti těchto smluv ve smyslu ustanovení § 275 odst. 2 obchodního zákoníku, by to znamenalo pouze to, že vznik každé z těchto smluv je podmínkou vzniku ostatních smluv a zánik jedné ze smluv jiným způsobem než splněním nebo způsobem nahrazujícím splnění

způsobuje zánik ostatních závislých smluv s podobnými právními účinky (přitom úvěrová smlouva zanikla „výpovědí“ dnem 5.1.2011 a obě leasingové smlouvy až ke dni 28.3.2011). Nemělo by to však vliv na to, že z této smlouvy o obchodním úvěru vznikala samostatná práva a povinnosti smluvních stran a vznikl z ní samostatný závazek dlužníka zaplatit nesplacený úvěr insolvenčnímu navrhovateli.

Dále je nutno uvést, že insolvenční soud se dopustil procesního pochybení i v tom smyslu, že jednání dne 17.2.2012, které bylo zakončeno závěrečnými návrhy obou účastníků, bez dalšího ukončil a rozhodnutí vydal až 20.8.2011 bez předchozího ústního jednání, aniž by projednal další stanoviska účastníků, která v mezidobí byla vyjádřena písemnými podáními založenými do insolvenčního spisu, a aniž by umožnil účastníkům vyjádřit se k novým skutečnostem, které po 17.2. nastaly, tj. zpeněžení předmětu leasingu a vyúčtování ukončených leasingových smluv provedené insolvenčním navrhovatelem a rozporované dlužníkem.

Je nutno rovněž přisvědčit odvolateli, že insolvenční soud, když zamítal insolvenční návrh pro nedoložení splatné pohledávky insolvenčního navrhovatele, nerespektoval rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, 29 NSČR 30/2009, publikované ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. R 14/2011, a to přestože na toto rozhodnutí v odůvodnění svého usnesení odkázal. Neuvedl totiž v odůvodnění napadeného usnesení popis konkrétních sporných skutečností, jejichž dokazování by nahrazovalo sporné řízení, aniž by co nejkonkrétněji označil důkazy, jejichž prostřednictvím by se tak muselo stát.

Odvolací soud na základě výsledků opakovaného a provedeného dokazování v odvolacím řízení uzavírá, že tímto dokazováním bylo prokázáno, že insolvenční navrhovatel má pohledávku za dlužníkem ze smlouvy o obchodním úvěru č. 1110900180 uzavřené dne 25.11.2009. Když bylo prokázáno, že dlužník neplnil splátky tohoto úvěru sjednané touto smlouvou a přiloženým splátkovým kalendářem a že insolvenční navrhovatel v souladu s všeobecnými smluvními podmínkami obchodního úvěru verze 3/2009 (článek 10.1 ca/) vypověděl smlouvu o úvěru podáním ze 4.1.2011 a tato výpověď byla doručena dlužníkovi 5.1.2011. Tím se v souladu s článkem 10.2 těchto všeobecných obchodních podmínek stal ve lhůtě deseti dnů od doručení výpovědi dlužníkovi splatný celý zbytek nevrácené části úvěru, úroky z jistiny a smluvní pokuta. Dlužník sám doručení výpovědi úvěrové smlouvy nepopíral a při jednání před insolvenčním soudem 17.2.2011 uznal závazek z titulu zaniklé úvěrové smlouvy s tím, že činí minimálně 1.685.000 Kč. Tento závazek dlužníka přitom s ohledem na splatnost desátým dnem po doručení výpovědi úvěrové smlouvy, tj. dnem 15.1.2011, je déle než 30 dnů po splatnosti. Přitom neobstojí námitka dlužníka, že byl uveden insolvenčním navrhovatelem v omyl v důsledku skutečností tvrzených v e-mailové korespondenci, že tedy bude vzata zpět výpověď úvěrové smlouvy a bude jednáno o dalších splátkách, když tuto skutečnost považoval dlužník za nabídku uzavření nové úvěrové smlouvy. Ze samotného tvrzení dlužníka je zjevné, že se nemohlo jednat o obnovení úvěrové

smlouvy zaniklé výpovědí, k níž došlo v souladu s všeobecnými úvěrovými podmínkami. Další jednání mezi účastníky této zaniklé smlouvy mohlo vést pouze ke vzniku nového smluvního vztahu. Tato skutečnost tedy nemůže mít vliv na existenci tohoto splatného závazku dlužníka vůči insolvenčnímu navrhovateli.

Námitka dlužníka vznesená v odvolacím řízení, že úvěr byl použit k úpravám pronajatých nemovitostí, které musel dlužník vrátit pronajímateli a že by proto mělo dojít k vypořádání bezdůvodného obohacení nemůže obstát. Je nutno v tomto směru poukázat na judikaturu Nejvyššího soudu ČR – rozhodnutí uveřejněné pod číslem 80/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dle něhož není-li dlužník schopen využít pohledávky, které má za svými dlužníky, k úhradě svých závazků, nepřihlíží se při úvaze o tom, zda dlužník je ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona v úpadku ve formě platební neschopnosti, ani k výši těchto pohledávek. Takto formulovaný závěr má obecnou platnost i ve vazbě na jiný majetek dlužníka, jenž by měl či mohl být použit k uhrazení pohledávek dlužníkůvých věřitelů, jak vyplývá z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č.j. MSPH 96 INS 714/2009, 29 NSČR 36/2009-B-1491 ze dne 27.10.2011, které je k dispozici na internetových stránkách Nejvyššího soudu ČR.

Při jednání odvolacího soudu dne 6.2.2013 provedl dlužník započtení své tvrzené pohledávky, která mu měla vzniknout z titulu vypořádání leasingových smluv za navrhovatelem, oproti pohledávce navrhovatele z titulu úvěrové smlouvy. Odvolacímu soudu doručil dne 8.2.2013 i písemné vyhotovení tohoto zápočtu opatřené potvrzením o převzetí navrhovatelem dne 7.2.2013. Oproti pohledávce navrhovatele z titulu úvěrové smlouvy ve výši 1.686.184,94 Kč započtl svou pohledávku z leasingového vypořádání ve výši 14.945.495,34 Kč s tím, že pohledávka navrhovatele z titulu úvěrové smlouvy tím zanikla a jemu zůstala pohledávka za navrhovatelem z titulu vypořádání leasingových smluv ve výši 13.259.310,40 Kč. K tomuto úkonu započtení provedenému v odvolacím řízení však odvolací soud nemohl přihlížet, neboť dle ustanovení § 146 odst. 2 IZ (po novele provedené zákonem č. 334/2012 Sb. účinné od 1.11.2012) se v odvolacím řízení nepřihlíží ke skutečnostem, které nastaly nebo vznikly po vydání rozhodnutí soudu prvního stupně. S ohledem na přechodné ustanovení čl. II částí první z.č. 334/2012 Sb. dopadá toto ustanovení i na toto odvolací řízení.

S ohledem nepřezkoumatelný závěr insolvenčního soudu o nedoložení pohledávky navrhovatele z leasingových smluv a závěr odvolacího soudu o doložení splatné pohledávky z úvěrové smlouvy navrhujícím věřitelem postupoval odvolací soud dle § 219a odst. 2 o.s.ř. (§ 7 odst. 1 IZ) a napadené rozhodnutí zrušil a podle ustanovení § 221 odst. 1, písm. a) o.s.ř. a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V něm bude třeba (§ 226 odst. 1 o.s.ř.), aby se insolvenční soud po novém vyhodnocení tvrzených pohledávek z leasingových smluv (při respektování hledisek uvedených ve shora citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR R 14/2011) zabýval tím, zda dlužník provedeným zápočtem zpochybnil doloženou splatnou pohledávku

navrhovatele z úvěrové smlouvy (při respektování judikatury Nejvyššího soudu ČR k této problematice – viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 NSČR 42/2011 z 26.6.2012, které je k dispozici na internetových stránkách Nejvyššího soudu ČR), a pokud nikoliv, pak se bude zabývat tím, zda byl osvědčen úpadek dlužníka.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, pokud dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku, dlužníku a insolvenčnímu navrhovateli se však doručuje i zvlášť. Lhůta pro podání dovolání se počítá od doručení zvlášť.

V Olomouci dne 14. února 2013

Za správnost vyhotovení :
Jitka Jahodová

JUDr. Ivana Waltrová, v.r.
předsedkyně senátu